

Oglaši, prepoznao, da
članak i izvještaj se na konacu
članačkog članka ili po dogovoru.

Mjeri se predstrojima, oglaši od-
daje se ne raspisani, ili pokol-
jivim post. Medicinske u Boču
za administrativu istu u Puli.

Kod narudžbi velje točno oz-
nacič imen, prezime i mjesto
posta predstavnika.

Tho isti na vremenu ne primi;
nada to javi odpravnici u
stvarnost pisan, za koji se
ne plaća polaznica, ako se izrava
preko »Reklamatora».

Cenzurnog računa br. 247.249

Tiskarski broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom raste male stvari, a neologa sve pokvaru“. Novinska poslovica.

Odgovorni tiskar Stipe Gjivić. — U nakladi tiskara J. Krmnjotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Proslava četiristo- godišnjice

Hrvatske književnosti u Zagrebu.

Hrvatski narod proslavio je prošli tjedan na najsvetniji način četiristogodišnjicu svoje umjetne književnosti. Četiri sto godina je minulo, odkad je neumrli hrvatski pjesnik **Marko Marulić** prvu umjetnu pjesmu izjavio i otkad se je hrvatska književnost začela razvijati. Burna bijaha vremena i kojekavi jadi izjedanku Hrvatsku i njezine ponajbolje sinove u to doba, rat se poredao za ratom i hrvatski narod bio neprestance da braniku kršćanstva — i uprkos tim crnim danima, koji projecivaju zemlje Zvonimirove krunje, hrvatska je pjesma napredovala i popela se na onaj vrhunac, na kome se danas nalazi.

Tu pjesmu, koja je još jedino znala odražati jedinstvo među hrvatskim narodom, razdjeljenim pod razne sastave i koja još i danas znade čuvati našu narodnu svest i nadu u bolju budućnost, tu pjesmu velimo, proslavio je hrvatski narod na najsvetniji način.

Čitav hrvatski narod sudjelova je toj riedkoj proslavi, i brojno bijahu zastupane sve hrvatske zemlje.

Prostor našeg lista nam žalibče ne dopušta, da donesemo obširno izvješće o toj preredkoj proslavi te se radi loga moramo ograničiti samo na kratko izvješće o istoj.

Utorak 12. t. m. započela je u Zagrebu ta svečanost naše umjetne književnosti sa predstavom **Lisinskogovog „Porina“**.

Iza predstave uputile se domaći gosti u „Kolo“ na sastanak.

Prisutno občinstvo i gostove pozdravio je podpredsjednik društva hrv. književnika g. **Mazuranić**. Iza njega govorili su još mnogi drugi govornici, a među ostalima od braće Slovenaca podpredsjednik **Matica Slovenska** i urednik slovenskog „Dom i Sveta“, kojim je občinstvo burno odobravalo.

Druzi dan u jutro prisustvovali su svečari glagoljski misi u prvočolnoj crkvi, a zatim krenuše u prostorije „Hrv. Sokola“, gdje bje obdržavana svečana sjednica.

Dvorana bijaže krasno prešena hrv. trobojnjacima i grbovima. Prva mjesto zauzeće nadbiskup **Posilović**, načelnici Ljubljane, Spljela i Zagrebu i razne druge odlične osobe, akademici, književnici i gostovi. Pozdravni govor bolešču zaprijetenog predsjednika društva hrv. književnika pročitao je podpredsjednik g. **Vlad. M. Žuranić**. Iza njega uzeo je rieč slavni hrvatski romanopisac **Ljubo - Babić-Gjalski** koji je u lepotu i oduševljenjem govoru profumačio važnost te svečanosti.

Zatki govor načelnika Spljela gosp. **Milić** i svjetskog učenjaka mons. **Bulića**, koji je držao predavanje o Maruliću, občinstvo je burno odobravalo i višekrat prekidalo.

Iza toga krasnoslovio je znani hrvatski glumac g. **Fijan** utomak iz Mar-

lićeve „Judije“, a iza njega čitao je načelnik akademik prof. **Ivan Miljetić** krasno predavanje o „Marku Maruliću“.

Svečani sjednicu zaključilo se Marulićevom pjesmom „Divici Mariji“, koju je zbor „Kola“ vrlo vješto i uzburno povladjivanje izveo.

U četvrtak dne 14. t. m. sastala se sve pjevačka druživa i ine korporacije u 11 sati prije podne u prostorijama društva hrv. književnika, odakle krenuše u Mesničku ulicu k odriku spomen-ploče neumrlom hrvatskom književniku **Augustinu Šenoju**. Ulica bijaše dubkom puna, a povorka prolazila je špalirom, te se zaustavila pred kućom broj 34, gdje je pok. Šenoa umro.

G. dr. **Stjepan Miletić** držao je prigodni govor i predao ploču u zaštitu načelniku hrvatske predstolnice g. **Monsinskemu**. Ovaj potonji zahvali se u име grada odboru hrv. književnika, a pjevači zapjevale „Zivila Hrvatska!“ Nakon toga nastane neopisivo odoštevlenje i narod zapjeva „Lie pa naša domovina!“. Poslije burnog klicanja stupiše baraktari raznih društava pred spomen-ploču, te u znak počasti sklonio zastave.

Istog dan posle podne krenulo je mnogo občinstva sa gostovima u kočijama na zagrebačko središnje groblje „Mirogoj“.

Tude se je posjetilo grobove nekajih hrvatskih pjesnika i književnika, držali se prigodni govor i položili venci na arkade.

Na večer bje kazališna predstava a zatim komera, na kojem je palo vrlo krasnih govora i nazdravica.

Time bje zaglavljena ta izvanredna svečanost, kojoj je prisustrovalo sav neodvisni Zagreb, okiten u svečano ruhu i urešen hrvatskim trobojnjacima.

Brozavnih čestitaka stigao je bezbroj iz svih slavenih krajeva.

Značajno je, da to nebijaše puka proslava hrvatske književnosti, već da je to bila i krasna manifestacija hrvatskog i slovenskog jedinstva, a uvjereni smo, da će ta svečanost ne samo na književnom već i na narodnom polju roditi obilium plodom.

Iz carevinskoga vieća.

Beč, 20. novembra 1901.

Posao u carevinskem vieću zapinje sve to više. Proračunski odbor razpravlja toli lieno i nemarno, kano da ga nije prava volja, da razpravi državni proračun. U tom odboru vode glavnu rieč Česi, koji

zatežu sa razpravom hoteći tim pokazati

vlađi svoje nezadovoljstvo. Ministar-pred-

sjednik klanja se lievo i desno, nebi li

ko spravio pod krov državni proračun.

On je obećao kruni, da će biti prihvjeta

državni proračun najdalje do konce godine.

Sada je nestalo te nade; on je valjda

i izvestio u tom smislu na najvišem mje-

stu. To se dade zaključivati iz oštře rieči,

koje je vladar upravo prošlih dana naj-

prije I. podpredsjedniku carevinskoga vieća

zastupniku Kaiseru, zatim poljskom za-

stupniku Guiewazu i kosačno malorus-

komu zastupniku Vasilku. Ovim poslednjim kazao je vladar na opazku, da svaki zastupnik imade najbolju volju, da bi se sljogod učinile, nu kada su svi na okupu, da neudini ništa: *to je podlo; tako je nemoguće naprije; to je rdečno; čini mi se mnogim zastupnikom manjka dobre volje i srčanosti.*

Tako oštire vladareve rieči svjedoče, da je svjetloj kroni poznat težki položaj i da su u najviših krugovima silno ogoričeni radi nespособnosti parlamenta za svaki rad. Vladu nastoji dođe o tom, da bi se razpravila i riešila važna viseća pitanja, kao što je državni proračun pak nagodba sa Ugarskom i konačno trgovacki ugovori sa susjedi, ali zastupnici onih naroda, koji se bore za svoj obstanak, hoće, da im se taj obstanak najprije osjegura i tada će dragovoljno pristati uz rješavanje državnih pitanja. Vlada bi htjela nasuprot da se smeline s dnevoga reda svaku narodno-političku pitanje i da se državno zastupstvo podade rješavanju njezinih osnova, nu čini se, da će se težko zastupnici tlačenih naroda odavati želji vlade. Od svih klubova carevinskoga vieća pravni su jedini Niemci, da zadovolje vladu. A to je posve lako razumljivo. Sadašnja vlast je njemačka vlast, te radi i postupa posve u duhu i smislu njemačkih zastupnika. Ovi zastupnici moraju dakle s njom biti zadovoljni i nastojati, da njoj zadovolje. Njemački zastupnici održu se drage volje svakog narodno-političkog pitanja, jer njima neprijet pogibelj od nikud, oni imaju sve, oni bi mogli samo izgubiti, kad bi se provedeo državne temeljne zakone. Radi toga sučuvstvuju oni jedini s današnjom vladom. Njim jedinim bilo bi zaokuditi bi ministar-predsjednik morao odstupiti. Njemački zastupnici raznih klubova nastoje živo, kako bi produljili život sa današnjem ministarstvu. Oni se sastaše na dogovor i zaključile povesti pregovore sa Česi, koji bi moral napusiti opoziciju protiv vlasti. Niemci obeteju Čehom, da će s njimi povesti pregovore o izmirenju čim se rieše velike državne potrebe. Dvojimo, da će Česi pristati na puko obećanje bez ikakvog jamstva. Bilo bi od njih netaktno i nerodoljubivo, kad bi odbacili jednu držaju iz rukuh, kojim mogu uplivati na vlast i njihove narodne protivnike. Česi zahtijevaju uvedenja českoga jezika kano-nutarnjeg uredovnog jezika u Českoj i Moravskoj, te česko sveučilište za Moravsku. Vlada bi pristala na te zahtjeve ali se boji Niemaca, koji se protive jednom i drugom zahtjevu.

Položaj je dakle vrlo ozbiljan i već koliko vjesti o ministarskoj krizi. Vladini listovi pišu, da uživa ona podpuno povjerenje na dvoru i da će vladar radje žrtvovati parlament nego li sadašnju vlast. U tom smislu bacio je u sredju službeni brozavni ured iz Beča u svjet neочекanu vlast, da je ministar-predsjednik dr. Koerber dao našog svim namjestnikom, da poduzmu sve priprave za nove državne izbore. Carevinskog vieća imalo bi se nazime rasputiti te novi izbore mjeseca januara 1902. obaviti. Neznamo, koliko je istine

na toj vlasti. Držimo, da je to samo plasilo ministra-predsjednika, kojim želi preplasiti neprisjetljake mu zastupnike i prisiliti ih na popustljivost. Vladu bo mora biti poznato, da se novoga carevinskoga vieća lice nebi u velike promjenilo od sadašnjeg bez osobitog prilika na birače.

Nezadovoljnih zastupnika tlačenih naroda moguće izključiti iz parlamenta i dok bude takvih zastupnika, zapinjati će redovo poslovanje parlamenta. Zastupnici zapostavljenih naroda moraju nastojati, da se rieše važna narodno-politička pitanja, bez čega nemože biti mira i rada u parlamentu niti zadovoljstva kod većine državljana. Ako je dakle vlast u istinu do toga stalo, da se izvuče državni voz iz giba, u koj ga rineće razne njemačke vlaste, mora prije svega nastojati, da zadovolji opravdanim i u zakon utemeljenim zahljevom zapostavljenih i zanemarjenih naroda. Strogo i točno provedenje državnih temeljnih zakona razjasnilo bi sadašnji zamršeni položaj i dok se to nezbude, nemože se očekivati, da će se dati državno zastupstvo na miran, friezan i ozbiljan rad.

Izborni gibanje.

Dosadanji uspjeh biranih birača jest slijedeći:

a) Naša stranka je dobila:

1. U polit. kotaru koparskom občinu: Klanec (5).

2. U polit. kotaru voloskom občine: Podgrad (15), Lovran (4), Opatija-Volosko (3), Kastav (35), Materija (11).

3. U polit. kotaru pazinskom občine: Boljun (7), Labin (18), Pazin (23).

4. U polit. kotaru porečkom občinu: Motovun (8).

5. U polit. kotaru lošinjskom občinu: Dobrinj (8).

6. U polit. kotaru puljskom občinu: Karfanar (1), Barban (7):

b) talijanska stranka je dobila:

1. U polit. kotaru koparskom občinu: Pomjan (5), Kopar (5), Roč (6).

2. U polit. kotaru voloskom občinu: Mošćenice (5).

3. U polit. kotaru pazinskom občinu: 000.

4. U polit. kotaru porečkom občinu: Crni vrh (5), Umag (5), Višnjan (9), Oprtalj (4).

5. U polit. kotaru lošinjskom občinu: Mali Lošinj (5).

6. U polit. kotaru puljskom občinu: Karfanar (6), Sanvičenti (6).

Molimo opetovanju sumišljenike, neka nas oomah brzoj avno izveste o uspjehu izbora, pa bio isti povoljan za nas ili ne.

Izborni odbor hrv. narodne stranke u Puli izdaje je na izbornike sledeći proglašenje:

„Našim izbornikom po selima občine Pule! Nemojte se truditi o v u suboto u Pulu na izbore fiduciari, i u koga je još iskru domoljublja i narodnog poštovanja gledajte, da se niko nuš neopogni dajuć.

Mi smo se pritužili proti tomu, da se vanjske izbornike sili da u gradu izbiru.

Jos veća nepravica dogodila se je u listinom Galicani i Fazana smanjuj skoro koliko glosa, koliko svadre i smjština. Nashi je na stolni ispitano i pokvareno.

Oblast može još u zadnji dan obustaviti subotnje izbore. Mi se u to još naiđemo. Bude li listina popravljena i bude li izbor vani, makar u Sisanu, javiti časopis Vani, a dok je ovako: koji-mete da obrazuži obraz pred ostatekom braćom, neka ova subota neide u Pulu na glasovanje.

O izboru u Kanfanaru, koji se održao dne 20. februara primarno: Naša glasovnica dobila je 44 a prodanska 45 glasova. Isprobili smo se i jedan glas.

glasova, mogući smo za jedan glas. Ipač je izabran od 7 i jedan naš fiducijski Ivan Filip Kapić, jer su tri protivničke glasovnice nosile i njegovo ime. Za protivničku stranku glasova je i jedan

malodobni, a dva njihova birača došli su glasovati poslije 11 sati, kad bi moralio biti biračiše zatvoren. Abstinenčija je bilo mnogo, a dalu su abstinenčnjem lepi primjer, kako treba vršiti državljanska prava i dužnosti, i tri pastira naroda, tri svećenika, koji bi narodu bili morali primjerom prednjačili, jedan Dubrovčanin, jedan istarski Hrvat, a jedan Čeh — na telost. — Svaka časi prijateljima od rovinjanih zala koji dodjele 10 oglasova za ne-

Iz talijanskih listova doznajemo, da kandidira član zemaljskoga odbora i. bivši zemaljski zastupnik g. dr. P. A. Gambini u gradu Kopru na svoju ruku ili protiv volji talijanskoga političkoga društva za istru.

DOPISI.

Is Pazina nam pišu: Kako javiste u posljednjem Vašem cjenjenom lištu, doći će kao vodja c. kr. suda u Pazinu c. kr. sudbeni tajnik g. Pizdolnig, imenovan po g. ministru pravosuđa, koga će nam poslati budućeg mjeseca, kao božićni al za nas neugodni dar.

Ljčnost jest ova u cijelom našem sudbenom okružju prilično poznata još od doba, kad je na istom sudu bio pristavom uz druga mu u svemu sada pok. Kersenvanija. O njihovom ovdje jošte poznatom pravničkom znanju i vladanju, neću i nesmijem da pišem, pošto, ako bih kazao inače nego da su bili prave juridičke „cime“, mogao bih se ogrijeti o kvalifikaciju, koja stoji uvek pisana o svakom činovniku i na temelju koje je valjda pomenuli gosp. Pizdnoting bio sada imenovan našim velikim sudcem kako ćemo ga morati da sada i nazivjemo, al ipak šteta velika što visoko ministarstvo nije prije imenovanja zavirilo u sudbeni arhiv Pazina, gdje bi bilo našlo lepu zalihu raznaili ostavljena našeg pomenutog velikog suda, koji je

znao bagatelerne pravde voditi čak preko
2. godine, a ostavinske razpre u obće niti
nemisriti ili svršati ili tako, da su morale
biti opet otvorene.

Zlobni jezici pak o druge strane brbiljaju i gateju; da mu je to mjesto dobavio njegov stari Guido, onaj medeni lisjak, koj mu je i svojedobno kcer narinuo sa očitom i jedinom nakanom, da se riesi plateži onih 30 mjesecišnih srebrnjaka, koje inete bi mu imao da salje u ime mirazni kralj nebi sa vama slanovao.

Preporuči i putovanja za ovo imenovanje da nije u ostalom manjkalo ni od strane sina medenog Guida, ravnatelja pošta u Zadru, kao što ni raznog upliva od barunice, njegova gospodje...

Njeki brblju tak i ovo, da lastni
našeg sladkog Guida nije mu dala mira
dok ne vidi u svojoj blizini namješteneog
preporučenjima, većka kao valjko sređuju-
će, da mu talivo. Ali ovaj neizvjesni
čovjek, koj se takođe ne može
razložiti, na ugradnji i oslanjanju na časovi
njegove knjige reprezentiraju nezadovoljstva,
osoblja pravosudne sile tražeći u treći
četvrti jedne zemlje. Bratunac zatočen u zemlji
čije je imalo na kraju, na koncu, ali se može
navesti, uverio, da će onda biti uverljivo
u čovjekice, koje mu kod preuzimanja go-
preporučenog sudaca moramo da konstitu-
imo, i pošle kopiju nezvanično da nazi-
vanje udesimo, jesu ove:

Mjerodavni su krugovi prigodom imenovanja mimočit postvema statistički dozvani, da je pucanstvo sudbenog pazinskega potara osim malo, više od hiljade Tališančića izključivo hrvatsko.

Omalovažili su činjenicu, da su sve etiri občine: Pazin, Tinjan, Žminj i Buzet, koje jedine sačinjavaju taj kotar, u hrvatskih rukuh i da neima ovđje občine, oia bi bila u talijanskih rukuh.

Gornji faktori, nisu se ni tom prigodom htjeli obazreti na okolnost, da sudci, pojedini sada obstoje, nepoznavaju nego malo a nekoj i čak ništa hrvatskog jezika, jezika učenja, kojemu moraju da sude i da isto vredni o kancelarskim i pismama, o je strasan udatar, gorka nepravda, ojno se događaj našemu narodu a ista je nepravda takođe zapetačena sa imenovanjem osobe takvog suda u osobu x. Pidotniga.

Nije li to nadalje prava nesmisao i nepravilosti se to i ugleđu dotičnih činovnika i naroda, postavljali ekskluzivno tatarske činovnike u kotaru, gdje imade
tako samo Hrvata, činovnike, koji sa
velikom iznimkom kako pažinski, nemogu
da misle i čute sa narodom i koji će
propustljivo prilike da svojemu protutak
njnom mišljenju daju oduška prigodom
čak i izbora, glasujući sa ono par Tatarski
činovnika, proti ogromnoj većini naroda
koja, da se može kazati ovđe činovnici,
nije narod!?

Kakovi su ovi takav je i biti će naš
sluđući veliki sudac, njihov vodja, pošto
je to ujegova prošlost u Pazinu kao sud-
ski pristav a još nas više na to upućuje
član rodbinski, koji ga veže, radi ženitice sa
zadrgriženijimi obiteljima ovđejsnjih Tali-
ća. Pošto proti takvom slijihu nesnošnjom
za nas ponizjavajućem stanju, nismo
ogli ni putem naših občinskih glavarstva
čelička na kompetentnom mjestu, duž-
nost je u prvoj vrsti naših občina; naših
čelnika i župnij ureda, naših dviju ob-
činskih i Pazinu i našeg vrednog pred-
stavnika cieleg kotara, da jednoglasno pro-
slijedimo proti takvim krutim nepravdam
da si sami izvoštimo pravici time, da
skrajnosti u međaj zakona zahtijevamo
sje pravo napram našem jeziku u svakoj
obi. Neukim, u tome poći će bezplatno
rukou oba hrvatska odvjetnika u Pazinu.

Iz Cresa pišu nam 15./11. 1901.
gdje mjeseca aprila t. g. ostavio je na-
činštvo ove obćine dr. A. P. de Plauno
po našu Plavnik i olijšac u Krk, da se
44. godini svog slavnog žiča pripravlja
državnu službu c. kr. bilježnika. Iz
ugeove službe nastupio načelnikuču čest
vi. občinski savjetnik dr. I. P. ovdušnji
kr. bilježnik nadimrenom **Stefanin**,
kakle po svoj prilici izravni potomak onog
stefana Petrišsa, kojeg mletačka
monaka nazivje **Stefano Petrisso**
ovatio di Cherso, a i isti nas g.
čelnik tvrdi, da su Mletčani njihu naziv-
ili Petrisa prošim i jednostavnim na-
im „il croato“. To, ovde navlaz-
imo, da nam bude jasnije one, sto

Cim je dukle gorjopohvaljen, gospodin
ne u nacelnicu stolicu, nrasstavio se jos
odredjivom, zastojom i provizijom
u poznati program talijanske stranke
Istri, na cijem barjaku stoji napisan
aj stramotni motto „*sartutto*“.

U ovo njekoliko mjeseci zapalile se, tako se nevaran, pet il šest stala, naših prekrasnih kopača. Tu izgorjelo preko devet hiljada kruna vrijednosti u sienu, drvlu živinama, pa kao da to nebi bilo dosta, negdje se i u crkvena svetišta kradnjom i palezom!! — Daleko od nas i sama ponisao, da bi mi ovim osumnjicili jednu ili drugu osobu, a najmanje našeg g. načelnika, ili protivnju stranku, kako su to oni sumnjili.

Mi to ovdje javno i odrešito najdublju prezirom od naše čestite i plemeniće vranske odbijamo, opazkom, da naša stranka nije još lvala. Bogu izgubila ni strah niti, ni stram ljudski, uračunavajući i to odio i paklenko sumnjičenje na onaj jihov „osar tutto“, jer se občinski bori bližaju, a naša se stranka nije nijada pa neće ako Bog da ni sada služiti onimi sredstvima koje pravi talijanci biočeno nazivaju: „brigantaggio politico“!

Evo, ovakve, i ovim slične mafija
a de dogadjaju se u ovoj od svih za-
uštenoj občini, a za načelnikovanja dr. I.
kojeg, kako ljudi vele, i sam g. kapetan
M. valjda u šali, običaje okrsliti sa
podestom giusto.

Sa kvarnerskih otoka. Slučajno
i došao u ruke broj 126. od 10. no-
vembra t. g. goričkog lista „L'Eco del Li-
rale“, koji hoće, da bude „čisto katolički“,
i dakako i na „čisto talijanskoj“ podlozi,
i po misiju pišača ovog i sličnih listova
u Primorju, samo takav katolicizam je u
Primorju spomenovan — naravski
i Primorje spomenovan — naravski
i Primorje spomenovan — naravski

*Dalle isole del Quarnero — 26 ottobre, uz podpis „Un isolano“. Čim leti-
će pročitah taj dopis, pominislih, da, po
držaju sudeći, taj „Un isolano“ po svj-
ilici ne će biti drugi, nego nerezinski
stilij talijanske škole, u čisto hrvatskom
jestu, a rodom Tirolac, koji se inače
zineće sa svojim katalicizmom, kao ne-
ć u vrijeđe Spasiteljeva farisejci sa svo-
jim poriekdom, od oca Abrahama i ob-
vezivanjem Mojsijevo zakona, dok ih ipak
te nije priečelo, da kleveću i ogovara-
ju ih poslanog im Mesiju. Tako ne-
ko i dan danas nekoji hoće da budu
ili ih se diri za katolike, a kad tamo,
ihova i u katolička svajest ne brani
budu učitelji djece, koja talijanski ne-
daju i poslije više godina škole talijanski
za sili naucne govorniti, da dake di-
strukciju obrazovanju, da se s jedne strane
iskazuju pred biskupom, *„più parabili
Papa stessi, i l'hanno già do nebesa;
e dunque non è che
fanatico“* ili Dva sam puta bio u
Nerezini, u Rimu, tcesce punim
voriti s ljudi iz Nerezina, pa i otroke
slikeno poznam, jer pravi otocanin te*

misimo, da mogu uzeti u predmet "dopis „dalle isole del Quarnero“, tim što se jednom na parobrodu spomena i nezvanična osoba, koja se skriva pod imenom „Giovanni“; a toga imade i u privrednoj politici svoje tobožnje katoličko-četvero i svog katolički literarno-novinarski rad.

Nel precedente mia rieccovita oscehali spostando, ma senza offendere scusi: «un
solitario»; quel modo di scrivere le corrispondenze (non intendiamo la presente sol-
lato) non è e non può essere cattolico.
imperocchè il carattere principale del senti-
mento teratamente cattolico di un corripon-
dente giornalistico non è doppiezza e per-
fetta ambiguo — quel è proprietà del "Piccolo"
dell' "Amico" e compagnia bella — ma
bensì la verità e sincerità soprattutto. Sad-
pak prodjimo glavniye točke onog dopisa,
da se o tom osvjedčitivo.

Prije svega što „Un isoleno“ kaže o trgadbi nije nego da lakše proturi u svjet, što mu je na srcu ležalo i što je upravo htio da priobći, prikazati naime nerezinske „italijane“. Sjelovačku družbu, kao katolike,

non plus ultra (dobro promišljenom námjerom); a to je upravo *contradiccio in terminis*. Jednog blagdana vidiš sam doista i ja sam, gdje se pred kućom kazina viđala biešo žula (papina zastava, a usled tog vjerujem, kako piše „*Un isolano*“, da imaju i u sobi „*nel posto d' onore*“ papinu sliku — a to se je, kako čujem, na jedanput uvelo iz dolazka sadanjeg náčitelja), nerezinske škole, koji se inače grozio, da će se izpisati iz *kazina*, ne pristano li na njegovu želju. To je u sebi hvalevredno — ali za Nerezinski *kazin* je to, što, rekosmo malo prije. Svaki, koji poznat postanak, svrhu tog *kazina* te glavne muke kolovodje prije i sada, pa kad se sjedi naše narodne hrvatske ríeci, da vuk diktumjenja, ali ne čudi, a vidi papinu zastavu pred slišnjem *kazinom*, mora da se razuviesti pomislijuci, kako se u stranačke svrhe rabi, što bi imalo biti uvršteno i u sveto. Sa onim „*nella sala del gabinetto di lettura degli italiani* (?) v'è, nel posto d'onore, il ritratto . . . e nelle grandi so- cennite scritto . . . dalla sede die quel socialismo . . .“ htio bi reži, da su kazinu nizor-katoliči, vjernici podložiti svoju historiju, a indirekte bi htio dati razumjeti i zavesti javno inimence i one, koji slučajno, ubasuju onamo, kao da bi Nerezinci — Hrvati (a to su htvala Bogu poreklom svih osim trojice) ili *Cićaonici* bili smžnici i neznam što. To mu je možda bio i sedam od glavnih argumenata u molbi na ov. stolicu za latinski liturgijski jezik! Ne quisim ovim reći „*che i nerezinotti non sono buoni*“ pače protivno — oni su preobrobri, osim dvorice — trojice, koji su zlostavili njihovu dobrobit i jednostavnost te i zaveli i smutili.

Nadalje „U^m isolano“ javlja: „*A Nesi-
sime s'è fondata una Cassa rurale, su-
asi cattoliche, sarà la prima cassa di
nese isole*“. Koliko rieči, toliko skoro laži.
Način na koji novinar, pa još „Kataložki“ bi mo-
gao znati, da se je u zadnje dve godine
u otoci ustrojilo i da *lepo napreduje*:
ne seoske posuđilnice i drugih udruga, a
to je još čudnije, da ved preko godinu,
tako u samim Nerezincima, pod nosem dake-
log, „U^m isolano“ dobro djeluju posuđil-
nice — a on toga nezna?! Zbijal je slijep,
ako je slijep i talijanski fanatizam. Sve
te posuđilnice, po *Hajcisenovom* sustavu,
pogljeđuju više manje uslijed opetovanja:
opticalica, diocesanskog biskupa u pastirskih
osobljajima i javnih preporukah, u propo-
sedi prigodni vizitacije, bez obzira na
to, koje mjesto, a u jednu svrhu, da se
posuđilnicu puku moralno i materijalno
omogue, a proti onim upravo, koji su
razinaš raznih mjesaca u najistinjivoj
čini. Ove dake posuđilnice su svojim
ostankom i uredbom u svrhom *zmijenjenje*:
čak i dok nezakonice, *prava i pravila*
je zasnovana nego za prikaz, a svrha ju-
je i kaznu da zavedene Nerezince, um-

... i ujedno pretrpene u talijane, u bludnji uz
dati i bivog svog s-materijalnog penzija,
kao da ne "časne" priznati, i to zavede i
moralo usredi... a to bai nije kato-
zici. Da je u istinu tako, evidentno je, kad
se mimo njima je negovorom, podporom
ili ta "časne" smotrenja. Franjuski i
liberalni nisu bili nikad katolički čestiti.

"Un solenne" s intende cattolico pite
dalje: "nelle vicinanze di Cherso avvennero
percorsi incendi, che si sospettano dolosi
di stalloge". Ali ne kaže, u kojem smislu
je "sospettato doloso"? A pravac se smisluje,
da je to podišček "osser tutto",
da je to pojavljeno nešto od ponašanja,
pa da se oda krivnja baci na "pri-
cipiatori". Isto tako nastavlja: "Gli ab-
zenti si chiedono, perché si crede causa
la questione liturgica, per acquistare il S.
Giubileo hanno dovuto visitare in massa la
città di Nervesa". Nije htio "Un solenne"
kao križnik ni "vidje kazali, za što su
Čunskari bez crkve, u temu sastoji ta
čunarska "la questione liturgica", jer je
znao, da će to čitatele "dell'Eco" slaviti
onako, kako su već razpoloženi, a drugo
nije ni želio. U Čunskom su doista bez
crkve, jer dozadnja skoro ruševina po
nalogu oblasti zatvorena, a Majlošiška
občina, kao patrol, da ju popravi, kroz
godine i godine već poteče da svojoj duž-
nosti zadovolji, nego poručuje (citaj o tom
i N.-Fr. Presse), nagovara, sili Čunskare
nekaj zahtjevaju, da se u njihovu crkvu
"onde latinski liturgični jezik, mjesto dos-
tanog staroslovenskog, pa onda im se obe-
ćaje graditi crkvu, kakvu budu sami htjeli,
ali prije ne. Svrha je poznata. Dva ili tri
Čunskara zavedena sblja tako već govore
i rade, ali u tom valjda ne će uspijeti.
Eto, tako se, "carissimo un'isolano" stva-
raju "le questioni liturgiche" "casse rurali
cattoliche" sulle isole del Quarnero, pa Vi
katolik drugi put pišite u "Eco" con un
po più di verità e sincerità".

Pravi otočanin.

Sjećajte se.
Družin sv. Cirila i Metoda
za Istru

Franina i Jurina.

Fr. Spamećuje se Jurino, kako je bil
činio naš čovik rekal Talijanu, da se
neprodra za 2 fijurina?

Jur. Ne pravo.

Fr. Rekal mu je, da nedá ni svojega to-
vara spod 10 fijurini.

Jur. Bog zna, koliko će se naše ljudi sada
ceneće prodati nego valja tovar.

Fr. Ono nate bit ljudi, nego huj od to-
vara.

Razne vesti.

Političke:

Austro-Ugarska. Iz Beča javljaju li-
stovi, da se i u zastupničkim krugovim
govori o razpuslu carevinskoga vijeća.
Vidli prijazan list, Reichswelt, piše, da
ovako "memore" daje "potrajan". Potrajan
se mora razjasniti i za vladu i za državno
zastupstvo.

Službeni list hrvatske vlade prihvaje
viest, da je Njeg. Velikačanstvo sazvalo hrv-
atsku skupu za dan 28. t. m.

Tolača. Rimski listovi prihvajuju, da je sv. otac Luv XIII. prijedno priznalo
crnogorsko edžalabatu, takođe od bar-
okačeg nadbiskupa Milivojevića i upravitelje
ministarstva, pravodjajući na Cetinju da
Vojnovića. Ovaj poslednji, da je izrekuo
sv. otcu uz kratku popratnicu spomenicu
crnogorske vlade, kojom se nastoji dobra-
zeti pravo Srba na zavod sv. Jeronima.
Protiv tomu koraku crnogorske vlade nista
su ne samo hrvatski listovi, već da pate i
dalmatinski odmetnici, koji su hajdučki
prednici u rečenim zavod u koji predbacuju
seda crnogorskog vlasti izdajstvo, počinjenje
toga je ona posla degovarati se sa sv.
Stolicom minobitav talijanskog vlasti, koja
da je jedina poznava; da rieši pitanje o
zavodu na temelju talijanskih državnih
zakona.

Ukrajina. Iz Biograda javljaju, da je dio
četvrtku ministar pravstva da se tamo
otekuće občina ministarska kriza. S druge
strane oprovrjava se ta viest, nu reč bi,
da je ipak istinita, osobito, u koliko se
liči ministra pravstvje Kovačevića. Glasovi
o putovanju kraljevskih supruga u Petro-
grad zamreši posve. Odatle se dade za-
klijuci, da su prijateljski odnosaji između
ruskog i srpskog dvora olividnici i da u
Petrogradu nemare mnogo za posjet kralja
Aleksandra i kraljice Drage.

Ugarska. Narodno sobranje prilivatilo
je nakon četvrtne razprave osnovnu
adresu, kojom se odgovara na priesloni
govor kneza Ferdinanda. Adresa izriče za-
dovoljstvo narodnog zastupstva radi briž-
ljivosti, kojom vlada podržaje prijateljske
odnosaje napram svim vlastim i učvršćuje
odnosaje napram oslobođiteljici Rusiji.
Zatim obriče vladi podporu u finansijskim
poduzećima kneževine. Prije prihvata adrese
govorio je ministar izvanjskih posala. Da-
ne o odnošajih Bugarske napram vlastim
i o izvanjskoj politici vlade. Pri tom je
nuglasio, da je spor sa Rumunjskom iz-
ravnjan, sa Srbijom da su odnosaji oso-
bito prijazni. Gleda, odnosa sa Turskom,
rekao je, da bugarska vlada bivaće uvjek
lojalna, premda bijahu u zadnje doba
bugarski putnici u Turskoj smetani od
oblasti. Položaj u Makedoniji da se nije
promjenio, što zadaje mnogo brige vlasti,
koja je smatrala svojom dužnosti, da
upozori na to stanje velelasti, koje bi
imalo prisiliti Tursku na provedenje članka
26. berlinskoga ugovora. Konačno osvrnuo
se je ministar na odnosaje napram Rusiji
i nekoje potrebne preinake u zemaljskoj
upravi.

Južna Afrika. Ako nevaraju svi zna-
kovi, morati će da odstupi i sadašnji engleski
vrhovni zapovjednik u južnoj Africi
Lord Kitchener. Iz Londona odlutovao je
već drugi general za južnu Afriku, kojega
sljede ministarstvo na bojiste kao pomo-
nika i valjda kao zamjenika vrhovnog za-
povjednika, kojega bi radi njegovih ne-
uspjeha maknuli iz Afrike pod izlikom, da
preuzme zapovjedništvo vojske u Indiji.

Pokrajinske:

Imenovanje. Sudbeni prisluznik
g. dr. Oskar Cumar imenovan bijaše sud-
benim pristavom kod c. kr. katarskog
suda u Podgradu. Taj gospodin, dok je
bio u Trstu — kako je pisala "Edinstvo"
— nije htio znati slovenski.

Družinska podpora za poduku u sto-
čarstvu. Ministarstvo poljoprivrede dozna-
čilo je državnu podporu od 600 kruna za
poduku u stočarstvu ili u gojitbi blaga u
sudbenom kotaru Podgrad u Istri. C. kr.
živinar iz Voloskog, g. Cella, pozvan je da
drži poduku u živilinogostvu, u onom ko-
taru tečajem predsjednoga zime.

Slavnom živilinogostvu Francku
u Trstu na znanje i uvaženje. Pišu nam
iz Voloskog: "Mi smo se već više putu u
Njeg. Slogi" priznavač kod živilinogostva
financiraju Trstu proti neštoj čestici
čimis, koji misle, da su u prvom redu u

naš kotar poslati, da se bave politikom ili
holje rečko, da bučaju heret proti na-
šemu autonomnom oblastima i njihovim
predstavnicima.

Pred nekoliko dana tužili smo se na
glasovitog pajdaka Kretića, na poreznu
kontroloru Šrajbera i preporeznu gospo-
gnatniku Z. Černiću i svi u, da stane
na rep toga činovnika, te da mu pozove
u pamet njegove dužnosti, kao činovnika,
a sada dolazimo s novom pritužbom i u
nadi, da neće nas glas ostati glas vapi-
jeteg.

Citacima a nepochonim, koji bolje
poznavaju naše odnose, biti će poznata
ličnost finansijskog nadkomesara Hübela.
Ta koliko puti se je samo "Naša Sloga"
i njim bavila! I taj činovnik reč bi da
često zaboravlja, da je činovnik, a sledi
slučaj, ako je istinit, pokazuje ga u naj-
lepšoj boji.

Oružni "Narodni List" donosi naime
viest, da je poznati mački generalissimus
Slocarić pred četvrom u Rukavcu nekoga
dne javno tvrdio, da mu je finan-
cijski komesar Hübels rečao, da je kastavskia občina pojela
na radu sol za god 1901.

Već sama ta činjenica, što se Slocarić
pozivlje na Hübela, daje nam pravo
da i Hübela smatramo čovjekom, koji bilo
pozvat ili nepozvat pomaže naš narod
smučivati, a ako je pak istina, što Slocarić
je tvrdi, onda nemamo rječi, kojima
bismo dostolno mogli zigotisiti to neko-
rektno postupanje jednog c. kr. činovnika,
koji mora da je vrlo dobro informiran
što je na stvari i učatoč tomu navlasi-
tuve lažne vesti tura u svjet.

Rekosmo, da neznamo, da li tvrdnja
Slocarića odgovara istini; na svaki način
pako, ako su neistinjene, onda mora Hübels
pozvati Slocarića na red.

Mi preporučujemo slavnom ravnatelju
četvrtstvu u Trstu, komu dajemo ovaj slučaj
da znanja, da povede proti rečenom či-
noveniku disciplinarnu iztragu, a ako se
dokaze, da je Slocarić gorivo neistinu,
da ga pred sudbenoj oblasti.

Ne učini li ni ravnateljstvo ni rečen
činovnik shodnih koraka, onda će time
dokazati, da gornji slučaj odgovara istini,
a mi za taj slučaj preporučujemo ovu
stvar našim zastupnicima u Beču, da ju
iznesu pred parlament i da pokaže, kako
se kod nas pomoći činovničta stanovnika
politika tjeri i narod proti oblastima hrvaka.

* * *

Cozoti i c. kr. su d. Prošlih dana
vršila se je pred oružnjim c. kr. kot-
sudom kaznenu razpravu proti nekolici
Čozota, koji su negdje mjeseca agusta bili
naskočili, na naše straže i žandare. —
Ti nepozvani gosti misle, da su kod kuće,
te si koješta znaju priuštiti, čega se inače
domaći ovdje rodjen čovjek boji. Ti pa
i a učenjari znaju javno pjevati i izazivati
naše mirno ljudstvo, te bi čovjek mislio,
da im je već unaprijed zajamčeno, da im
se neće ništa dogoditi.

Da naš čovjak onaku sablazan čin,
kostuju oni čine, dobio bi gotovo kakvu
šanicu hlađa, u od dvanaestorice Čozola
dobjio je samo jedan 24 sata zatvora. Mi
nesmisljimo da napadamo radi toga nikoga,
jer ako su bili oprošteni, знаći, da su bili
nevinji, nu i nehotice nam se namiče po-
misao, po kojem SS se ih je riesilo. Mi bi
molili gospodina "kriminalskog" sudca, da
nam kaže ona SS, po kojima se može bili
oproslen, unatoč tomu, da se po noci
buči, psuje, izazivje, javnim organima se
protivi itd. itd., jer kad bismo rad nave-
denih prekršaja pred sud dosli, bismo se
pozivali na te blažene SS, pa bismo bili
slobodni. I nama vise puta, krijez ovaziv-
ju, da bi se radi malo, "izkazali" — ali ho-
ćimo, se tih nesretnih SS pak koješta po-
gutinemo. Zato će nam navedeni g. sudac
razumjeti.

Na skupštini hrvatskih svecučiliš-
nih đaka, obdržavanoj dne 14. t. m. u
Gracu, bilo je prilivljeno jednoglasno re-
solvaciju u poslu hrvatskog svecučilišta u
Zagrebu i slovenskog u Ljubljani, s kojom
se i naši akademici pridružile zahtje-
vima hrvatsko-slovenskih visokoškolaca
drugi svecučilišti.

U Zagrebu obdržavalo se u subotu,
16. t. m., skupština hrvatske svecučilišne
omladine u svrhu razprave glede izjedna-
čenja ili zamjenitosti hrvatskoga svecučilišta
sa ostalima svecučilišta u Cislajtanji i da
se izjavi istodobno za slovensko svecučilište
u Ljubljani. Toj skupštini su prisustvo-
vali skoro svi hrvatski, srpski i bugarski
članci zagrebačkog svecučilišta sa rektorom
Vrbanjem na čelu, koji je držao krasan
govor, u prilog sastanku.

Povodom u Goričkoj. Radi čestilk
kisa-nabrijala je prosloga čedna rieka Soča,
koja teče kroz Goričku tako silno, da je
poplavila luvade i vinograde, podelala ceste

opredjeljeno 6000 bedika šlofunata ili
3360-33 kvintala državne soli, koja će se
podijeliti među pojedine občine Istre uz
njuči cijen za scelenje ribe u Istri i na
kvarnerskih otocima za trogodište 1902,
1903 i 1904.

Na pojedine kotare podijeliti će se ta
sol tako slijedi:

Koparski kotar: Kopar 105.90
kvintala; Piran 270.86 kv.; Izola 224.30
kv.; Milje 33.86 kv.;

Porečki kotar: Cittanova 29.63
kv.; Vrsar 101.57 kv.; Poreč 126.96 kv.;
Umag 16.18 kv.;

Voloski kotar: Lovran 33.86 kv.
Mošćenice 123.73 kv.;

Lošinski kotar: Mali Lošinj—
Susak 165.03 kv.; Vel. Lošinj 110.04 kv.;
Cres 469.77 kv.; Osor 97.34 kv.; Krk
63.48 kv.; Punat 71.95 kv.; Bakar 55.02
kv.; Vrbnik 76.18 kv.; Dobrinj 33.86 kv.;
Omišlj 12.70 kv.; Dubašnica 50.78 kv.;

Rovinj 181.98 kv.;

Puljski kotar: Pula—Fazana
139.66 kv.; Medulin 228.54 kv.; Pula
160.82 kv.; luka Barda 12.70 kv.; Veruda
50.79 kv.;

Pazinski kotar: Labin 126.96
kv.; Plomin 126.96 kv.;

Iz drugih krajeva:

Vojni ilečnici Istrani. U službenom
listu c. i kr. vojske čitamo, da je
c. i kr. nadležni II. reda g. dr. Ivan
Kalečić, rodom iz Lipa — občina Jelsane
— u Istri koji se nalazi u c. kr. posad-
nos bolnicu u Budimpešti, imenovan
stžernim nadležnikom I. reda. Čestitamo
srdačno odličnom zemljaku i rodoljubu!

C. i kr. stožerni nadležnik u miru
g. dr. Sime Mandić iz občine Boljun u
Istri nastavio se je u Beču, VI. Thurm-
burggasse br. 6.

Jubilej naših zemljaka. Čitamo u
ričkim novinama, da je prošle nedjelje, t. j.
17. ov. m. gosp. Mihovil vitez Po-
nioni-Balbi otvorio svoju novo ure-
djenu i površanu knjižaru, koja bi mogla
biti na ures i mnogo većim gradovom
nego li je Rieka. Istoga dana slavio je
spomenuti gospodin 25-godišnjicu svoga
samostalnoga rada, a uz njega slavio je
gosp. Mihovil Glavina 20-godišnjicu
svoga revnoga i odanoga službovanja kod
g. vit. Polonia. Gospodin vit. Polonio
je rodom iz Baške na Krku, te je sa svoje
dobre, uljednosti i prijateljnosti na daleko
poznat, a osobito ga se rado sjećaju hrvatski
gimnazijali riecke, odnosno sušacke
gimnazije. Sa svojim neutrudivim radom
stvorio si je zamjeran položaj, te je ob-
našao već više časli, a bio je i riečkim
gradskim zastupnikom. Ne manje je ob-
ljubljen i štovan njegov vjerni pomagač
g. Glavina, rodom iz Sušnjevice izpod
Utke. Mi se u imu istarskih Hrvata pri-
državamo jubileju spomenute gospode i
želimo im najbolji uspjeh njihovoj tr-
govini, preporučujući im i nadalje našu
mladež na hrvatskoj gimnaziji na Sušaku.

Na skupštini hrvatskih svecučiliš-
nih đaka, obdržavanoj dne 14. t. m. u
Gracu, bilo je prilivljeno jednoglasno re-
solvaciju u poslu hrvatskog svecučilišta u
Zagrebu i slovenskog u Ljubljani, s kojom
se i naši akademici pridružile zahtje-
vima hrvatsko-slovenskih visokoškolaca
drugi svecučilišti.

U Zagrebu obdržavalo se u subotu,
16. t. m., skupština hrvatske svecučilišne
omladine u svrhu razprave glede izjedna-
čenja ili zamjenitosti hrvatskoga svecučilišta
sa ostalima svecučilišta u Cislajtanji i da
se izjavi istodobno za slovensko svecučilište
u Ljubljani. Toj skupštini su prisustvo-
vali skoro svi hrvatski, srpski i bugarski
članci zagrebačkog svecučilišta sa rektorm
Vrbanjem na čelu, koji je držao krasan
govor, u prilog sastanku.

Povodom u Goričkoj. Radi čestilk
kisa-nabrijala je prosloga čedna rieka Soča,
koja teče kroz Goričku tako silno, da je
poplavila luvade i vinograde, podelala ceste

